

Oponentský posudek k bakalářské práci Terezy Raschové
**"Mury jako důsledek environmentálních změn ve středohorách střední Evropy na
příkladu hrubého Jeseníku",**

zpracované na Katedře fyzické geografie a geoekologie

Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze

vedoucí práce: RNDr. Marek Křížek, PhD

Předložená bakalářská práce je poměrně rozsáhlá, skládá se z více než 70 stran a příloh. Práce si klade za cíl shrnout poznatky o typech, klasifikacích a podmínkách vzniku mur, dále vytvořit chronologický přehled murových událostí a jejich příčin v rámci střední Evropy a konečně analyzovat výskyt mur v Hrubém Jeseníku a testovat případné zákonitosti jejich polohy a podmínek vzniku.

Velkým problémem práce je malý jazykový cit autorky a schopnost zacházet s psaným slovem (chaotické střídání textu v 1 os. j.č., 1 os.mn. č. a v neutru 3. os. j.č.), často navíc při neznalosti významu slov (zaměňuje například objektivitu a intenzitu). Důsledkem toho je velmi neupravený sloh a nesrozumitelnost některých formulací.

Značně problematická je i struktura práce. Ačkoli práce obsahuje většinu informací, potřebných pro vytvoření ucelené rešeršní práce, je místy obtížné se v nich vyznat kvůli zcela nelogickému skládání kapitol a podkapitol (např. 3.4.1), jakož i jejich obsahu, často neodpovídajícímu názvu kapitoly. A konečně názvy jednotlivých kapitol jsou často nevhodné ("Mury", "Geologie", "Srážky", aj.).

Rešeršní část ohledně typologie a charakteristik mur je poměrně zdařilá, nicméně místy trpí chybným překladem terminologie ("translational slides" nejsou přenosové procesy, jak uvádí autorka, ale translační sesuvy nebo sesuvy s přímou odlučnou plochou). Neobratný nebo dokonce přímo chybný překlad se vyskytuje na mnoha místech práce.

Z uvedených cílů práce se podle mého názoru nepodařilo zcela splnit kroky 2 a 3. Sestavení jednotné chronologie vzniku mur v pohořích střední Evropy by vyžadovalo syntézu v práci předložených podkladů do nějaké ucelené formy, např. tabulky nebo grafu. Rovněž prostorová analýza je velmi omezená a pouze popisuje polohu několika málo mur na jedné malé části Hrubého Jeseníku.

Grafická úroveň práce je nízká, což souvisí zejména s naprostou převahou nepůvodních, tj. převzatých ilustrací (naskenovaných s nízkým rozlišením ve ztrátovém formátu *.jpg). Ani vlastní grafika není příliš zdařilá (obr. 37, 38).

A konečně seznam použité literatury není kompletní, chybí zde např. citace Stine (1910), nebo Pánek (2010), a autorka příliš často používá nepřímých citací nebo citací nerelevantních zdrojů (turistické weby, průvodce, aj.).

Připomínky a dotazy k práci:

- str. 6: kapitola 2 by bylo lépe nazvat "vybrané FG poměry" a kapitoly 2.1 a 2.2 "geologické poměry" a "klimatické poměry". Rovněž kapitola 3.2 by se spíše měla nazývat "Typy mur" nebo "Klasifikace mur" - autorčin termín "Dělení" bych přenechal matematikům. Kapitola 3.4.1 (Datování) by logicky patřila spíše do obecnější části - tedy např. jako samostatná kapitola 3.5
- str. 11: První věta celé práce je velmi nešťastně zvolená - zjevně není pravda, že absentuje modernější literatura - mury jsou naopak velmi intenzivně studovaným jevem, a to ve všech pohořích, jak ostatně dokládá i následující autorčina rešerše, a to nejen ve zmíněných pohořích, ale i jinde.
- str. 11: Nerozumím větu ".../články/ se většinou týkají případových studií, a většinou chybí teoretická část problému."
- str. 12-13: kapitola "geologie" je vzhledem k zaměření práce značně nedostatečná a příliš stručná. Není v ní žádná informace například o úložných či strukturních poměrech hornin zájmového území, podrobnější regionální petrologické charakteristice nebo tektonických poměrech. Kapitola naopak zahrnuje odstavec, který by měl být součástí rešerše poznatků o murách...
- str. 13: Formulace: "...projevují se zde rozdíly /v počasí/ mezi jednotlivými roky a měsíci, dokonce i dny..." nedává smysl - samozřejmě, že mezi dny budou rozdíly, a to dokonce větší než mezi měsíci a roky.
- str. 13-14: Celá kapitola nazvaná "Srážky" je poměrně chaotická a autorka míchá dohromady různé klimatologické charakteristiky, a to nejen srážkové. naopak chybí třeba dlouhodobé trendy, které jsou jistě nezbytné, má-li se autorka zabývat murami v kontextu "environmentálních změn"
- str. 15: Kontradikce v úvodní větě je nesmyslná - fakt, že je nějaký jev geomorfologicky významný a přitom není veřejností používán, platí o značné části terminologie.
- str. 15: Co znamená, že se murami "velmi objektivně" zabýval Pilous? Neměla autorka na mysli spíše "velmi intenzivně"?
- str. 16: Ve výběru definic postrádám základní klasifikace z pera českých inženýrských geologů (Pašek, Rybář a Ondrášik, Záruba a Mencl...)

- str. 20-23: Kapitola 3.3 obsahuje správně rešerši více zdrojů a popisuje výzkumy podmínek vzniku mur, morfologie je ale velmi omezená. Celá kapitola je navíc chaotická - výrazně by jí pomohlo vnitřní členění (např. "materiál", "srážky", "pohyb" "morfologie", atp.).
- str. 24: Co znamená věta: "Režim pohybu mury je strukturní"?
- str. 26: Obrázek nemá v popisku uvedená označení částí mur.
- str. 28: Kapitola 3.4.1 o datování mur mi přijde jednak příliš podrobná, jednak nevyvážená - naprostá většina se zabývá dendrochronologií, navíc založenou na pouhé jedné publikaci Bollschweiler a Stoffel (2010). Navíc je špatně zařazená - neměla by být součástí kapitoly o příkladech mur, ale v obecné části
- str. 37 a dále: Obr. 10, Graf 10, Obr. 23, 25, 34 aj. jsou velmi nekvalitní.
- str. 39: Mury se vyskytují obecně ve všech našich středohorách. Zdokumentovány byly kromě Krkonoš, Jeseníků a Beskyd i na Šumavě (Hartvich and Mentlík 2010), V Krušných Horách (Rybář, Kudrna 1991) nebo v Jizerských Horách (Blahůt 2011) a na mnoha místech středohor jižního Polska (Owczarek 2008), další viz rešerše v dizertační práci Dr. Šilhána (2009). Autorka tedy nemusí obtížně hledat paralely ve značně morfologicky a klimaticky odlišných velehorách typu Alp nebo Tater.
- str. 52: Nevím, proč by změny teplot měly mít vliv na počet murových událostí - autorka sama v rešerši udává jako hlavní faktor intenzitu a množství srážek.
- str. 52 - 56 : kapitola 3.4.3 si klade za cíl zhodnotit vliv klimatických změn na četnost výskytu mur, opírá se ale v podstatě o dvě studie z jedné lokality ze Švýcarských Alp a jedné z Vysokých Tater, což je nedostatečné a není tedy divu, že nedospěla k žádným výsledkům. Ostatně, cílem práce je hodnotit výskyt mur v středohorách Hr. Jeseníku, což je značně odlišná oblast.
- str. 62: Obr. 35 chybí severka a užitečný by byl i např. DMR, rastr sklonitosti nebo aspoň vrstevnice jako podklad - obrázek je zbytečně prázdný a málo informativní
- str. 65: obr. 37 a 38 mají velmi nezvyklou legendu, značně odlišnou od obvyklého zobrazování jednotlivých typů hornin na geologické mapě.
- str. 66: Autorka uzavírá, že v Keprnické hornatině je více srážek, ačkoli pro toto tvrzení nemá doklad a nezdá se mi to ani pravděpodobné vzhledem k podobným expozičním i morfologickým poměrům. není možné, že výskyt mur je v Keprnické části pohoří pouze lépe zdokumentován?

- str. 70: Fakt, že většina strukturních mur vznikla na svazích pokrytých smrky neznamená, že přítomnost smrkového porostu "podporuje" vznik mur - i méně soudržný smrkový obecně vzniku svahových deformací brání, nicméně v menší míře než jiné typy porostu.

Předložená bakalářská práce Terezy Raschové obsahuje celou řadu výše uvedených (a dalších označených v textu práce) chyb, nepřesností a neobratností, a to jak formálních, tak bohužel i věcných. Dle mého názoru však přesto splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a doufám, že se autorka ze svých chyb poučí pro další postupové práce. I přes výše uvedené výhrady a připomínky tedy doporučuji přijmout práci k obhajobě a hodnotit ji jako dobrou.

V Praze dne 2. 9. 2011

Oponent:

RNDr. Filip Hartvich, Ph.D.

ÚSMH AV ČR a PřF UK

tel. +420 2 66009233

hartvich@irms.cas.cz